

АНАТОЛИЙ ДНЕПРОВ ПЕРПЕТУУМ–МОБИЛЕ

Превод от руски: Донка Станкова, 1985

chitanka.info

Изобретателят се озърна към вратата, от която безшумно излезе побеляла жена. После погледна учения и остави на пакета торбата^[1]. На лицето му беше застинала виновна усмивка. Ръцете му леко трепереха и той дълго не можеше да развърже възела.

— Ще ви поизцапам...

— Нищо — каза ученият и любезно се усмихна.

— Ето...

Изобретателят сложи върху широката писалищна маса простичко съоръжение. Зачервеното му лице се изпоти.

— Ето какво представлява — поясни той.

— Я да видим как работи. — В гласа на учения прозвуча подигравателна нотка.

— Работи без прекъсване.

Полирана дъска от ебонит. Две стойки от неръждаема стомана. Два бронзови лагера. В тях на стоманена ос — фин стъклен диск.

— А къде е двигателят? — запита ученият и погледна изобретателя право в очите, този път недоверчиво и дори подозрително.

— Ето...

Неоформен яркозелен минерал, голям колкото юмрук. За него в ебонитовата дъска под стъкления диск беше направена вдлъбнатина. Изобретателят дълго се мъчи да постави камъка така, че да не пада. Когато минералът се закрепил на мястото си, стъкленият диск трепна и започна да се върти, отначало бавно, а после все по-бързо. От леката въздушна струя по гладката писалищна маса се раздвижи тънката хартия.

— Мда... И все пак къде е двигателят или моторът, или каквото и да е друго там...

Въртенето на диска се усилваше. Чуваше се как тъничко зазвънтяха лагерите.

— Цялата работа е в камъка. Не е нужен никакъв мотор...

— Изглежда, вашият камък е полупроводников фотоелемент? — запита наслуки ученият.

— Едва ли... Взел съм го случайно по време на една експедиция в Памир.

Ученият повдигна леко черната ебонитова дъска и погледна под нея. После я почука с пръст, като искаше да се увери, че вътре в нея

има нещо.

— Цялата работа е в камъка. Случайно открих това... — започна изобретателят.

Лицето на учения стана строго и той отново седна в креслото.

— Не се опитвайте да ме заблуждавате. Не съм малко момче.

— Ама нали виждате...

— Да, виждам. И съм убеден, че това е глупост. Направили сте чудесна играчка. Похвалявам ви за нея. Но нямам време да си блъскам ума къде сте скрили двигателя.

— Главното е в камъка... — плахо възрази изобретателят.

Ученият се наведе рязко над минерала. Въздушната струя от въртящия се диск си играеше с един кичур от побелелите му коси.

— Хитрец! Та това е дискът на Фарадей — радостно извика той.

— Не. Дискът е стъклен и тук няма източник на електрически ток, няма магнити...

Ученият се облегна в креслото.

— Слушайте, този човек — той се обърна към стената и посочи бронзовия бюст в нишата, — още този човек преди две столетия е подписал указ, според който се забранява разглеждането на всякакви проекти на вечни двигатели, защото е безсмислено. Ясно ли ви е?

— Да Но това е нещо съвсем друго. Струва ми се, че камъкът е нещо като корабно платно. Той поглъща и направлява вечното движение на материята във Вселената...

Ученият свъси вежди:

— Образно, но безсмислено.

— Нали не възразявате против вечното движение на материята?...

— Това е философия, а тук имаме машина.

— Всяка машина подбира от хаоса на движението само регулираното...

— За тази цел е необходима енергия. Разбирате ли, енергия!

— Около нас енергия колкото щещ!

— Добре, обяснете тогава физическия принцип на действие...
ъ... на двигателя.

— Не знам. Засега не знам.

Ученият се намръщи.

— Вие би трябвало да се заемете с физиката и да изучите първото и второ начало на термодинамиката — каза ядосано той.

— Знам тези неща. Завършил съм... — Изобретателят затършува трескаво в страничния джоб на самото си.

— Няма нужда. Вярвам ви.

Около минута и двамата мълчаха, а тишината бе нарушавана само от слабото пеење на двигателя.

— Значи не вярвате в... в тази машина?

— Не, не вярвам — твърдо отговори ученият и натисна звънеца.

В кабинета влезе побелялата секретарка и сложи пред учения някакви книжа...

На изобретателя не му оставаше нищо друго, освен да си иде...

Той показва изобретението си и в заводското конструкторско бюро и там се заинтересуваха откъде е намерил такива мънички лагери и как е успял да пробие дупка в стъкления диск. След това говори в някакъв клуб, където салонът ечеше от гълчава в очакване да започне самодейността. Той се ядосваше, че не бе залепил върху диска парченца хартия, за да може въртенето да се вижда отдалеч.

Посетителите на големия южен пазар зяпаха с интерес въртенето на крехкия стъклен диск, а вечер го демонстрираха в цирка...

На междуселски път, притиснат от двете страни от грамадни блокове узряла ръж, машината се показваше пред шофьори. Тя бе сложена направо на земята и стъкленият диск се въртеше ту по-бързо, ту по-бавно, сякаш зависеше от прииждането и отдръпването на непозната сила. Шофьорите си свиваха цигари и пушеха мълчаливо, от време на време си шепнеха нещо. Някой помоли изобретателя да му продаде тайнствения камък.

Машината беше демонстрирана и край селски кладенец и сега жени с празни ведре наблюдаваха неуморното ѝ движение, малките момченца гледаха да допрат пръст до пеещия кръг...

За последен път видяха изобретателя в късна есен на брега на голяма сива река. Ниски рошави облаци почти се допираха до отвора на стар железопътен мост, по който току-що бе преминал товарен влак. Вятърът се щуреше неспокойно в тръстиката, а дискът, нежен, чувствителен и неуморим, продължаваше да пее тихичко тайнствената си песен.

Кой е той, този изобретател? Фокусник? Измамник? Мошеник?
Или човечеството бе загубило нещо ново и неоченимо?
Впрочем, както винаги, не за дълго...

---

[1] Така е в книгата. Бел.Mandor. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.